

Roztancovaná hostina - fotogaléria na strane č. 5

Foto: archív OÚ

Príhovor starostu

Milí Tajovčania, vážení priatelia!

Vo svojom príhovore starostu Vám chcem dnes trochu obsažnejšie porozprávať, čím žila naša obec v nedávnom období. Želal by som si, aby Tajovské noviny boli Vaším dobrým spoločníkom počas dlhých letných večerov.

Jánska hostina

Obec Tajov a občianske združenie Tajovská kopa sa aj tento rok postarali o prípravu Jánskej hostiny. Podujatie, ktoré sa koná na počesť patróna nášho kostola sv. Jána Krstiteľa sa uskutočnilo 25. a 26. 06. 2016. Celotýždňové prípravy na Jánsku hostinu sa vyplatili.

pokračovanie na str. 2

Žili medzi nami

KAROL MURGAŠ od Svoradov – kňaz premonštrátskeho rádu v Jasove

Narodil sa 18. marca 1881, teda pred 135-timi rokmi, v Tajove (jeho rodnému domu sa volalo do Svoradov; už neexistuje, ale pozemok nachádzajúci sa na Hute slúži ako záhradka) v chudobnej hutníckej rodine. Bolo ich 16 detí. Ťažko sa prebýjal na stredoškolských štúdiách v Banskej Bystrici i na budapeštianskej univerzite, kde v roku 1907 získal diplom profesora matematiky a fyziky s výborným prospechom.

pokračovanie na str. 3

Svätý Ján

– kráľ letných pranostík

Na svätého Jána jahody do džbána.
Do Jána Krstiteľa nechvál' jačmeňa.
Do Jána sa deň dlží a po Jáne kráti.
Jestli dážď na Jána Krstiteľa padá,
málo má orechov pole a záhrada.

Mrkva zasadená do Jána je zdravá.
Na Jána dážď, mokrá žatva.

Na svätého Jána dosť dlhý deň
a predsa mu je koniec.

Na Jána, otvára sa leta brána.

Na Jána si dni ruky podávajú
a noc na prahu presedíš.

Ak je v noci na Jána veľa hviezd,
bude rásť veľa hribov.

AM

Ďakujeme Alenke, Lydke, tete
kuchárke Gabike, Zlatke a Janke.
Bolo nám s Vami dobre,
ale musíme ísť ďalej.

Absolventi MŠ v Tajove r. 2016
Foto: archív OÚ

Príhovor starostu

pokračovanie zo strany 1

Všetka práca verejnoprospešných a dobrovoľných pracovníkov a občanov nebola márne a myslíme si, že dopadla celkom dobre. V piatok sa krájalo mäso na guláš, čistila zelenina, ženy v kuchynke obecného úradu piekli vychýrené tajovské tvarožníky podľa receptúry pani Anky Račanskej, ozdoboval sa priestor na oslavu, stavali stany, ukladali sme lavičky a stoly, privážali kotle, stavali máje, chystali drevo pod kotle, pripravovali sme priestory na bufet, a čo bolo hlavné, že sme stihli všetko včas pripraviť a večer sme mohli oddychovať pri harmonike p. Pauča. Spomeniem tvarožníky. Je to naša obecná tradícia, tak ako bolo niekedy tavenie a rafinovanie medi v Tajovských hutách. Pre účastníkov Jánskej hostiny ich už tradične pripravuje pani Anka Račanská. Do tandemu jej išla Evka Margašová a popri nich sa zaučali mladšie, aby tradícia pečenia tvarožníkov sa v Tajove udržala čo najdlhšie. Neverili by ste, ale za jedno popoludnie upiekli 18 chutných tvarožníkov. Do balíčka pre návštevníkov sa ku tvarožníkom pridali chutné zákusky od Anky Račanskej, Evky Murgašovej a Heleny Hrkovej.

Tento rok prípravy hostiny prebehli na jednotku, o neplánovanú zábavu sa postarali dve ovečky, ktoré nechceli ísť do košiaru. A to už začína príbeh o dvoch túlavých ovečkách. Podliezli zábradlie a už bol problém, akurát ušla taká bojzlivá ovca aj so svojím barančekom. Pán farár aj s Milanom Goleckým a Ľubom Pavlíkom celý večer ovce naháňali, až sa im stratili na Beňovej. Našli sme ich až v sobotu, doudierané a zamotané v tráve. Nakoniec sa nevyhli strihaniu ako mali pôvodne v pláne. Ak vám v ten večer pochodili ovce po poličku na Beňovej, prijmite, prosím, naše ospravedlnenie. V sobotu v rámci programu Jánskej hostiny bolo strihanie oviec „na živo“ a nebola núdza o divákov. Mnohí z nich videli strihanie prvýkrát, hlavne deti pozerali s otvorenými ústami. Ujčokovi Milanovi Debnárovi z Môlče išla práca od ruky a počas strihania sa stihol aj s ľuďmi porozprávať.

V sobotu ráno okolo siedmej hodine sme sa zišli a v deviatich kotloch začali variť guláš. V piatok sme si všetko pripravili, nakrájali a v sobotu už len čistili zemiaky. Tento rok sme mali viac druhov gulášov a každý si prišiel na svoju chuť. Chutné guláše varil profesionálny kuchár Roman Schmidt, rodák z Tajova. Varil sa srňací, resp. jelení, diviáci, baraní, hovädzí, drzkový a fazuľový. Ani pomocní kuchári nezaháľali a miešali, čo im sily stačili. Celkom sa vydalo takmer 1000 porcií guláša a približne 250 porcií grilovaných klobás. Ešte aj o polnoci som videl ješ

guláš. Popri tom sa predávali langoše, syry, cukrovinky, ale aj balóniky a klobúky. Deti sa mohli vyšantíť v skákacom hrade, na detských motorkách a autíčkach, na koníkoch slečny Strmeňovej z Riečky, ktoré boli tradične na Notárskej záhrade.

Po otváracom vystúpení pani Mgr. Anity Murgašovej, ktorá privítala všetkých hostí a priblížila občanom a hostom základné medzníky histórie našej obce, sa začali súťaže obcí Mikroregiónu - Kremnické vrchy východ. Svoje družstvá prišli povzbudiť starostovia a občania z okolitých obcí. Tento rok boli súťaže trochu iné, nie také silové, viac zamerané na pozornosť a šikovnosť. Po dvoch rokoch víťazstva družstva Tajova sa tento rok tešilo z prvého miesta družstvo Králik. Druhá skončila Riečka, tretí domáci Tajov v zložení súťažného družstva Viktória Belková, Frederik Rišian, Bohuš Balšianok a Michaela Kvačkajová a štvrté Kordíky. Počas súťaží nás len tak-tak minula búrka. Po polhodinovom meškaní program pokračoval na pódiu za Pamätným domom JGT. Na úvod vystúpili so svojím programom deti z tajovskej materskej školy, po nich v hodinovom programe vystúpil folklórny súbor Bystrina z Banskej Bystrice. Obohatením programu bolo vystúpenie hercovbanskobystrického divadla Proseem, ktorí v štyroch obrazoch ukázali ako to môže, alebo aj nie, fungovať medzi mužom a ženou. Program v záhrade PD JGT ukončilo vystúpenie fujaristov.

Súbežne s týmto programom prebiehalo na Placi strihanie oviec, hrala ľudová hudba a pre hostí bol voľný vstup na prehliadku expozície v PD JGT. V podvečer sa uskutočnilo žrebovanie tomboly, ktoré návštevníci netrpezlivo očakávali. Ceny boli zaujímavé a hodnotné. Prvú cenu - televízor v hodnote 200.- € si odniesol občan z Riečky. Ostatné ceny taktiež potešili, hlavne tých, ktorým sa podarilo v tombole vyhrať po prvýkrát. Ďalšia časť programu bola venovaná hudbe, spevu a tancu. Na úvod „zahviezdil“ slovenský spevák a hudobník Ľubo Virág, ktorý známymi hitmi vyvolal dobrú náladu najmä medzi seniormi, tí mladší si zas počkali na rokové hity v podaní Maťa Mackoviča, ktoré dali do pohybu už aj trošku v nálađe pohybujuúcich sa návštevníkov. Diskotéka pod otvoreným nebom a horiacej vatre boli posledným bodom programu a trvali až do svitania. Nad ránom boli malé roztržky, ale všetko sa rýchlo upokojilo a nenastali žiadne škody na majetku obce, tak ako to bolo vlani. Poslední účastníci odchádzali až okolo pol piatej ráno.

Na druhý deň, v nedeľu, sa uskutočnila o 11-tej hodine slávnostná svätá omša a v rámci nej nám prišiel zaspievať detský spevácky

zbor z Králik. Omšu slúžil náš kňaz Jozef Petrik spolu s ďalším kolegom, kňazom Miroslavom Klimantom. Po omši sme sa zišli a upratili, aby bola plocha pred obecným úradom na poriadok.

Na záver mi dovoľte poďakovať všetkým tým, čo pomáhali, sponzorom, aj návštevníkom:

Sponzori podujatia: Banskobystrický samosprávny kraj, Pivovar Urpiner, Hodinárstvo Stanislav Vigaš, Stredoslovenská vodárenská spoločnosť a.s. B.B., Bielostav-Miroslav Greško, Krčma u Generála- Belko, Karol Konárik, OZ za rozvoj Tajova.

Sponzori tomboly: Hodinárstvo Vigaš, VigašTime, Marek Žabka, Gabo Belko, Kúria - Nemeš, SAMshop - Uhliar, Ján Murgaš č. 37, Andrej Dobrota, Dušan Chaban a ďalší.

Za bufet: Zuzke Belkovej a kolektívu.

Za strihanie oviec: Milanovi Debnárovi z Môlče.

Za tvarožníky: Anke Račanskej, Evke Murgašovej, Tonke Chovančákovej a Vierke Pavlíkovej.

Za predaj tvarožníkov a propagačných predmetov obce: Katke Hrkovej.

Za hudbu: Mariánovi Snopkovi, Michalovi Šebovi, Miroslavovi Balúchovi, Maťovi Mackovičovi, Ľubovi Virágovi, FS Bystrina.

Za divadlo: DS Proseem.

Za program: deťom z materskej škôlky a ich učiteľkám.

Fujaristom: Dušanovi Klimentovi a Dušanovi Mudrákovi.

Za koniky: slečne Strmeňovej.

Za slávnostnú svätú omšu: pánovi farárovi Jozefovi Petrikovi a Miroslavovi Klimantovi a speváckemu zboru z Králik.

Za reprezentáciu obcí mikroregiónu: Súťažiacim a starostom z Králik, Kordík a z Riečky.

Obecnému kuchárovi: Romanovi Schmidtovi a jeho kolektívu.

Za dodržiavanie hygieny a čistoty na toaletách: Janke Murgašovej.

Dobrovoľníci a verejnoprospešní zamestnanci, zamestnanci obce aj Vám ďakujem, menovať Vás nejdem. Každý, čo bol pomôcť, má srdce na mieste a prišiel preto, lebo vie, koľko je okolo príprav roboty a stráveného času. Bol som veľmi nadšený, že prišli aj noví občania a priamo sa pýtali, či netreba s niečím pomôcť. Aj toto zahreje pri srdci a znamená, že Jánska hostina im nie je lahostajná a chcú obec odprezentovať našim občanom a našim vzácnym hosťom.

Z celého srdca všetkým za obec Tajov a OZ Tajovská kopa ďakujem.

PS: Poznačte si, na rok sa vidíme 24.- 25.06.2017.

Ladislav Surovčík, starosta

Žili medzi nami - Karol Murgaš

pokračovanie zo strany 1

V rokoch 1907 – 1918 pôsobil na košickom maďarskom gymnáziu ako člen rádu premonštrátov pod pomadařčeným menom Anzelm Hegedüs. Ale už aj v tých rokoch podporoval študentov slovenských a roľníckych rodín a pomáhal im aspoň ku pasívnej rezistencii proti násilnému pomadařčovaniu. Sám sa národne uvedomoval v prostredí rodnej obce v úzkom priateľstve s bratmi Gregorovcami.

Po 1. svetovej vojne, v roku 1919, už pod pôvodným rodným slovenským menom, sa dal do služieb budovania slovenského školstva v Košiciach v duchu novej česko-slovenskej štátnosti a podľa potrieb slovenského kultúrneho života. Pamätníci prvých rokov slovenského gymnázia potvrdili, koľko dôvtipu a obrovskej energie musel Karol Murgaš vynaložiť, aby existencne zabezpečil slovenských profesorov, ale aj slovenských žiakov, najmä z blízkeho aj širšieho okolia Košíc. Na pomoc profesorom sa postavil do čela Spolku slovenských profesorov Slovákov, pre študentov organizoval zbierky a organizačne zabezpečoval slovenský stredoškolský internát. Do tejto akcie zapojil aj východo-slovenských rodákov žijúcich v Amerike (je pravdepodobné, že oslovil aj tajovského rodáka a bratranca reverenda Jozefa Murgaša).

Bez zabezpečenia internátneho ubytovania a stravovania by toto gymnázium nebolo mohlo spájať svoje kultúrne poslanie v zemepisnej oblasti od Užhorodu až po Oravu (územie patriace pod rád premonštrátov). Stredoškolský internát pod jeho starostlivosťou a vedením vyrástol z malého počtu izieb v košickom chudobinci až do veľkej internátnej budovy v dnešnom Petrovom sade. V rokoch 1919 – 1925, kedy bol Karol Murgaš riaditeľom gymnázia, položil škole také materiálne a duchovné hodnoty, že sa mohla stať strediskom kultúrneho života nielen v Košiciach, ale aj na celom východnom Slovensku.

Bol predsedom Miestneho odboru Matice slovenskej v Košiciach, predsedom Spolku profesorov Slovákov, členom Slovenského národného klubu Červeného kríža... Ako správny tajovský rodák a priateľ Jozefa Gregora-Tajovského mal vzťah aj k ochotníckemu divadlu. Je prirodzené, že bol iniciátorom a režisérom slovenských divadelných predstavení, výborným muzikantom a spevákom. Napísal

libreto k opere Junák, bol vynikajúcim rečníkom, ale hlavne úžasným pedagógom.

Táto skutočne agilná, všestranná osobnosť ukončila svoju životnú púť náhle, predčasne vo veku 44 rokov – 23. júna 1925. Určite pod náhly skon sa podpísali organizačné a spoločenské prekážky, ktoré musel Karol Murgaš prekonať, aby boli korunované takými výsledkami, aké za šesť rokov vo funkcii riaditeľa slovenského gymnázia v maďarskom prostredí dosiahol.

Vďační Košičania a košickí matičiari mu na budove jeho gymnázia inštalovali pamätnú tabuľu, ktorá má pripomínať budúcim generáciám, z akých začiatkov a za cenu akých ľudských obetí sa prebýjal tento národ k slovenskej vzdelanosti a slovenskej kultúre.

AM.

Prameň:

Sedlák, J.: Zakladateľ a popredný činovník, Matičné čítanie č. 15/70, 20. 7. 1970;

Výpis z uznesení

**z 2. verejného zasadnutia
Obecného zastupiteľstva obce Tajov,
konaného dňa 12.05.2016**

Uznesením č. 8/2016

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov schválilo

- vypracovanie a podanie projektu na rekonštrukciu materskej školy.

Uznesením č. 9/2016

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov schválilo

- vypracovanie skrátenej verzie publikácie Tajov – monografia.

Uznesením č. 10/2016

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov schválilo

- začatie výberového konania na funkciu riaditeľa/ky MŠ Tajov.

Uznesením č. 11/2016

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov schválilo

- konanie Jánových osláv dňa 25. 6 2016.

Uznesením č. 12/2016

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov schválilo

- poplatok 45 € za pridanie dodatočnej 110 l nádoby na komunálny odpad k nehnuteľnosti v intraviláne obce Tajov.

Uznesením č. 13/2016

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov schválilo

- pridanie telesa verejného osvetlenia na dolnom konci pri transformátore.

Výpis z uznesení

**z 3. verejného zasadnutia
Obecného zastupiteľstva obce Tajov,
konaného dňa 15.06.2016**

Uznesením č. 15/2016

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov schválilo

- a. záverečný účet obce Tajov za rok 2015 s výrokom „celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad“;
- b. prevod zostatku finančných prostriedkov z minulých rokov vo výške 23 698,90 € po odpočítaní rezervného fondu do rozpočtu roku 2016;
- c. účtovný zostatok za rok 2015 zisk vo výške 18 241,29 € usporiadať s účtom 428 Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov;

zobralo na vedomie:

- a. stanovisko hlavného kontrolóra obce k záverečnému účtu obce Tajov za rok 2015
- b. stanovisko nezávislého auditora z overenia ročnej účtovnej závierky obce Tajov 2015.

Uznesením č. 16/2016

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov schválilo

- zmenu rozpočtu.

Uznesením č. 17/2016

Obecné zastupiteľstvo obce Tajov schválilo

- VZN č. 2 obce o nakladaní s komunálnymi odpadmi a drobnými stavebnými odpadmi na území obce Tajov.

Pozvánka na omšu v kostolíku na Kalvárii!

Omša v kostolíku na Kalvárii, ktorý je zasvätený Sedembolestnej Panne Márii, sa uskutoční 15. 9. 2016. Po omši bude posedenie pri guláši. Pozýva farský úrad v Tajove.

*Janko, ber pochodeň,
blíži sa noc magická,
dnes preskočíš oheň,
bozkáš milú na líčka.*

Letný slnovrat

Na 21. júna obvykle pripadá aj letný slnovrat, ktorého oslavy sa spojili so sviatkom svätého Jána Krstiteľa. V kalendári mu patrí 24. jún.

Jednou z najstarších ľudových piesni je pieseň, ktorú počuli už v roku 863 Konštantín-Filozof a Metod, keď prišli na Veľkú Moravu. Teda je ešte z pohanských čias a viaže sa na letný slnovrat:

Jano, Jano, Vajano...

Modernejšia podoba tejto piesne je (treba si uvedomiť, že vtedajší ľudia nevedeli ešte písať v novom jazyku - staroslovienčine; tradovala sa iba ústnym podaním; zapísať ju mohli iba vierozvestovia):

*Jano, Jano, Vajano,
priletela holubička včasráno,
priletela druhá
z červeného kruha,
priletela tretia zo záhrady z kvieťa –
Jano, Jano, Vajano.*

Prvý kresťanský svätec, sv. Ján Krstiteľ, je patrónom krajčirov, hostinských, spevákov, pastierov a tiež odsúdených na smrť. Starí Slovania slávili letný slnovrat ako jednu z najvýznamnejších udalostí roka. **Slnko im symbolizoval oheň, ktorému pripisovali magické očistné schopnosti.** Zachovali sa napríklad záznamy o starých Slovianoch v Rusku, ktorí verili, že preskakovanie ohňa ich môže ochrániť pred zhubným morom.

Preskakovanie svätajánskych ohňov sa udržalo aj v kresťanských časoch. Na Jána sa kládli vatry, robili sa obchôdzky s faklami a horiacimi snopmi, na stĺpoch sa krútili horiace kolesá. Na Spiši a Zamagurí spúšťali horiace kolesá dole kopcom. Z pohanských čias pochádza aj zvyk strojenia symbolických figúr a ich spaľovania. Starí Slovania pestovali aj obradné kúpele.

V severných oblastiach Slovenska volali svätajánske sviatky vajany, na východe zasa sobotky, zrejme preto, lebo sa oslavovali v sobotu po Jánovi.

AM

Waste transport, a.s.

Marius Pedersen

HARMONOGRAM ZBERU ODPADU NA 2. POLROK 2016

MESIAC	ZMESOVÝ KOMUNÁLNY ODPAD			TRIEDENÝ ODPAD			
				PLASTY		PAPIER	SKLO
	DEŇ ZBERU			DEŇ ZBERU		FREKVENCIA ZBERU	FREKVENCIA ZBERU
				VRIEC	KONTAJNEROV	KONTAJNEROV	KONTAJNEROV
Júl	4	18		18	4 a 18	12	26
August	1	15	29	15	1, 15, 29	9	23
September	12	26		12	12 a 26	6	20
Október	10	24		10	10 a 24	4	18
November	7	21		7	7 a 21	1 a 29	15
December	5	19		5	5 a 19	27	13

Zber odpadu s obsahom škodlivín bude vyvázaný v dohodnutom termíne na základe objednávky obce.

Na Losej farme

Deti z Materskej školy z Tajova navštívili pred dvoma mesiacmi Zveropark – Losiu farmu v Žarnovici – Revištské Podzámčie. Na ploche 21 hektárov žije viac ako 30 druhov zvierat, domáce zvieratá, zvieratá voľne žijúce v našich lesoch aj cudzokrajné zvieratá. Dominantné sú však losy, ktorým chovu sa v Podzámčí chcú venovať.

Naši škôlkári, niektorí aj v doprovide rodičov, či starých rodičov, so záujmom pobehovali od jednej voliere k druhej, kde sa dalo, tam zvieratá pohladkali, alebo im hodili niečo pod zub. So záujmom počúvali rozprávku o losovi Hansovi, ktorý prišiel do zveroparku z Nórska a založil si rodinku s losicou Džidži. Držali jej palce, aby na svet privedla zdravé losiča. Dnes je už táto rozprávka skutočnosťou. Mláďatko losa prišlo na svet zdravé a darí sa mu dobre.

Pekný deň ukončili palacinky a búrka. A tak si deti atmosféru zveroparku preniesli do autobusu a cestou domov plné dojmov z pekného dňa rozprávali o tom čo videli, čo zažili, ale aj o tom, ktoré zvieratko by chceli nadomov...

ACh

Fotogaléria z Jánskej hostiny

Sviatok sv. Cyrila a sv. Metoda

Veriaci z Tajovskej farnosti, ale aj pútnici z Banskej Bystrice a okolia putovali na sviatok vierozvestov sv. Cyrila a Metoda na tajovskú Kalváriu už po novom chodníku. Je obdivuhodné a povzbudzujúce pre nás mladších, že túto nie najľahšiu púť absolvovali a prišli na sv. omšu aj pútnici, ktorí sú vo veku viac ako 80 rokov. Svätú omšu celebroidal a v kázni sa nám prihovril náš dôstojný pán farár Jozef Petrik.

HD

Slovanskí poslovia ducha

Slovenské kultúrne dedičstvo siaha do 9. storočia. Rodný list kultúry, práva a vzdelania napísali byzantskí vierozvestovia Konštantín-Cyryl a Metod v roku 863, keď na Veľkú Moravu priniesli najvzácnejší dar – jazyk, reč. **Staroslovienčinu – matku slovenčiny** a všetkých slovanských jazykov. Bola blízka a hlavne zrozumiteľná tu žijúcemu ľudu. V nej napísali prvé kresťanské – liturgické, právne a umelecké diela. Konštantín a Metod sa dostali dokonca do kontaktu s ústnou ľudovou kultúrou tunajšieho domáceho obyvateľstva.

Kto boli Konštantín-Cyryl a Metod? Boli bratia. Ich otec Lev bol vznešeného pôvodu a bohatý. Zastával vážený úrad v Solúne, v Byzancii, v dnešnom Grécku. Metod bol starší a Konštantín najmladší zo siedmich detí.

Starší **Metod** bol obľúbeným u sudcov už od detstva, aj vďaka svojmu pôvodu, sa dostal dobrý chýr o ňom až k cisárovi. Preto mu cisár Michal zveril správu nad slovanským kniežatstvom – akoby predvídal, že ho bude chcieť poslať Slovanom za učiteľa a prvého arcibiskupa, aby sa zoznámil so všetkými slovanskými obyvateľmi a pomaly im navykal. Len čo našiel príhodnú chvíľu, zbavil sa vladárenia a odišiel na Olymp, kde žijú svätí otcovia, a po postrihnutí obliekol čierne rúcho a s pokorou sa podriaďoval, plniac napospol celú mníšsku regulu a zaoberajúc sa knihami.

Najmladší **Konštantín-Cyryl** bol od detstva predurčený na duchovnú cestu. Rodičia ho dali na učenie, prospieval nad všetkými žiakmi veľmi bystrou pamäťou, takže budil podiv všetkých. Venoval sa skúmaniu a štúdiu jazykov, štúdiu ich gramatiky. Pochopil, že kresťanstvo, ak mu má ľud porozumieť, musí sa šíriť v zrozumiteľnom jazyku. Po ceste na Veľkú Moravu preložil Bibliu do staroslovienčiny, do jazyka ktorým hovoril ľud na Veľkej Morave a ktorý bol zároveň nárečím z okolia Solúna. Jeho Proglas sa pokladá za prvé veľkomoravské básnické dielo. Pre

svoju múdrosť dostal prírnenie Filozof. Na veľkomoravské podmienky pripravil aj literatúru právnického a politického významu.

Proglas (Predslov) je staroslovinská hymnická oslava písmen ako Božieho daru, skrze ktoré sme dostali Boží zákon. Táto veľpieseň je merateľná s najdokonalejšími literárnymi dielami sveta. Ako hymnus na oslavu písmen a slova, nemá obdobu vo svetovej poézii. Autorom Proglasu je Konštantín Filozof, ktorý neskôr prijal rehoľné meno Cyril. Názov tohto hymnu – Proglas (Predslov) hovorí, že je to predslov k štyrom Evanjeliám, ktoré preložil Konštantín Filozof z gréčtiny do staroslovienského jazyka našich predkov.

Preklad Biblie do staroslovienčiny obhajoval pred pápežom Hadriánom proti svojim nepravnikom, ktorí tvrdili, že božie slovo sa môže šíriť iba v troch jazykoch: hebrejskom, gréckom a latinskom.

Báseň objavil A. F. Hilferding v roku 1858 v srbskom pergamenovom rukopise zo 14. storočia a neskôr sa našiel aj jeho starší prepis v Chilendarskom rukopise z 13. storočia, ktorý objavil archimandrita Leonid v r. 1868. Až v roku 1943 slavista Roman Jakobson (New York) presvedčil svet, akou veľkolepou básnickou skladbou Proglas je, a že nemá obdobu v poézii 9. storočia, ba ešte dlho po ňom.

Úcta k nim pretrváva na tomto území dodnes. Od nich sa odvíjala všetka naša kultúra a umenie. Aj súčasné. Ich odkaz je nesmrteľný.

AM

Výpisky z Historie Domus o Tajovskej Kalvárii

Podľa zachovanej Historie Domus farnosti Tajov (Farská kronika) bol základný kameň kalvárskej kaplnky osadený 12. júna 1872, na základe fakulty udelenej najdôstojnejším vikariátom 26. mája 1871. Na základe udelenia splnomocnenia biskupa Arnolda (Ipoljiho) Stummera zo 14. júna 1872 tajovský pán farár (Kubányi Alojz) po svojom inštalovaní 3. júna v tom istom roku požehnal tento základný kameň priamo na mieste dnešnej kaplnky. V septembri roku 1873 bola na vrchole kopca pod vedením architekta N. Krappa kaplnka dobudovaná, pričom na jej výstavbu prispeli verejnou zbierkou v sume vyše 400 zlatých obyvatelia obcí Králiky, Kordíky, Tajov, Podlavice, a najmä obce Jabříková. Kaplnku Sedembolestnej požehnal 28. septembra vdp. Kubányi za asistencie kaplána Ignáca Czapka a veľkej účasti veriacich. V roku 1919 bol na kaplnke vymenený plech. V roku 1924 zakúpili na Kalváriu nový zvon, lebo starý bol prasknutý. V roku 1941 14. septembra bol posvätený nový kamenný kríž na Kalvárii. Starý drevený kríž bol vymenený. Tento vzácny dar dala vd.

Alojzia Pavlíniová z Jabříkovej. V súčasnosti vedie ku kaplnke z pôvodných siedmich päť zachovaných zastavení a tesne pod kaplnkou je už vyššie spomenutý kamenný kríž. Na oltári v kaplnke sa nachádza drevená polychrómovaná socha Sedembolestnej Panny Márie – Pieta, ktorej autorom je z roku 1951 tajovský ľudový rezbár Eduard Gregor (1896-1954), brat spisovateľa J. G. Tajovského. Formálne vychádza táto socha z typu neskorogotickkej Piety z Radvane, datovanej do roku 1518. Historia Domus však spomína už v roku 1873 sochu Panny Márie s Kristom v náručí, ktorú sem preniesli z farského kostola z Tajova a za 13 zlatých ju zrenoval Belopotocký. V pravouhlo ukončenom závere kaplnky je nástenná malba Posledného súdu z roku 1949, podpísaná maliarmi Pinxit + F. Sorádom z Trnavy. Za posledných dvadsať rokov bola v roku 2004 veľká brigáda, na ktorej sa vypílovali stromy a náletové dreviny okolo Kalvárie. Od roku 2004 sa na sviatok Sedembolestnej robí aj Farský guláš. V roku 2005 sa opíľili lipy. V roku 2009 sa urobila nová škridlová strecha. Kaplnky sa opravili do súčasného stavu v roku 2014.

No a rok 2016 je pamätný. Konečne nový, krásny chodník, alebo schodište so zábradlím na Kalváriu. Bohu vďaka a Vám všetkým, ktorí ste akýmkoľvek spôsobom pomohli.

JP

Nový pohľad na Kalváriu

Foto: Archív OÚ

Naši jubilanti

MÁJ

Ján Sáder

František Turák, Mgr., CSc.

Igor Strelec

Igor Gernic

Anna Sedileková

Jitka Vykukalová

Ivan Greško ml., č.d. 2

JÚN

Ivan Greško, st., č. d. 2

Peter Spevák, ml.

Lenka Bielíková

*Milí jubilanti,
ďalšie roky života prežívajte v zdraví,
v láske a radosť vo svojich rodinách.*

Narodili sa

16.05.2016 sa narodil syn Michal Štefančík manželom Mgr. Andrejke Štefančíkovej a Michalovi Štefančíkovi.

3.06.2016 sa narodil syn Nikolas Mandžikovský rodičom Hanke Pieckovej a Michalovi Mandžikovskému.

Najmladších Tajovčanov víťame medzi občanmi Tajova. Želáme im dobré zdravie, úprimnú a stálu rodičovskú lásku.

Rodičom blahoželáme a prajeme veľa radosť z detí. Sprevádzajte ich starostlivou výchovou v šťastnej a pokojnej rodine.

Rozlúčili sme sa

20.5.2016 náhle opustil naše rady pán Ján Franc. Tichý, skromný, pracovitý človek. Posledná rozlúčka so zosnulým bola v Kostole svätého Jána Krstiteľa v Tajove.

Nech odpočíva v pokoji!

Viete, že...

• **16. mája 1896** pri príležitosti 1000. výročia vzniku Uhorska, teda pred 120-timi rokmi, učiteľ Ľudovít Kubáni a Ján Klinčok zasadili dve lipy: jednu pri kostole a druhú v notárskej záhrade. Najstaršiu lipu v obci, ktorá rástla v notárskej záhrade pre ohrozenie bezpečnosti susedného domu v 50-tych rokoch vypíľili. Paradoxom je, že lipa, ako symbol Slovanov bola použitá na také významné výročie, ako je konštituovania monarchie. Dnes existuje už iba jedna - majestátna – pred **kostolom sv. Jána Krstiteľa**;

• **na podnet banskobystrického biskupa Štefana Moyses**a stanovila Svätá stolica vo Vatikáne na **5. júl** pre celú katolícku cirkev termín **cyrilometodských osláv**. V auguste **1863** si vo svojej diecéze pripomenul so slovenskými dejateľmi **tisícročné jubileum príchodu solúnskych bratov** a ich kresťanskej misie na naše územie **konštituovaním Matice slovenskej v Martine**;

• už v prvej polovici 19. storočia sa konali pod Kremnickými horami na čistinke v lokalite **Švárova Pepenéria** majálesy, zábavy, kam chodili aj mešťania z Banskej Bystrice. V tejto súvislosti sa spomína aj banskobystrický biskup **Štefan Moyses**, ktorý so sprievodom pod slovenskou zástavou prišiel raz na takéto stretnutie.

Mgr. Anita Murgašová

Receptár

Makovo-karamelový koláč

Cesto:

- 2 hrnčeky polohrubej múky
- 2 hrnčeky kryštálového cukru
- 2 hrnčeky mlieka (aj menej)
- 1 hrnček oleja
- 1 hrnček celého maku
- 3 celé vajcia
- 1 vanilkový cukor
- 1 prášok do pečiva

Všetky suroviny zmiešame a vylejeme na vymastený a múkou vysypaný plech. Dáme piecť do prehriatej rúry.

Plnka:

- 30 dkg kryštálový cukor
- 1 šľahačková smotana
- 1 maslo

Z cukru urobíme karamel, do neho za stáleho miešania po trochu vlievame smotanu.

Necháme vychladnúť a zmiešame s vyšľahaným maslom.

Plnku natrieme na vychladnutý koláč a polejeme čokoládovou polevou.

Recept poskytla pani H. Dlhošová

HC '05 iClinic v Tajove

Ak ste pri lavičke domácich na tajovskom ihrisku spoznali trénera banskobystričských hokejistov Vladimíra Országha, nemýlite sa. Ak si myslíte, že trénuje futbalistov, mýlite sa. Hokejový klub a obec Tajov pozvali začiatkom júna hokejových fanú-

šikov a sympatizantov na exhibičný futbalový zápas, ktorý sa odohral na ihrisku vo Švarovej medzi HC '05 iClinic Banská Bystrica a súmestie dolina Tajov/Riečka. Toto športové podujatie bolo organizované aj so zámerom poďakovať sa fanúšikom hokejového klubu za divácku podporu na ceste do finále Tipsport ligy 2015/2016.

Výsledky zápasov jarného kola družstiev II. triedy, skupiny A vo futbale, sezóna 2015/2016

Hiadľ – Tajov	2:2
Tajov – Králiky	4:0
Malachov – Tajov	6:3
Dúbravica – Tajov	0:3
Tajov – Staré Hory	1:1
Lubietová – Tajov	6:1
Tajov – Mičina	5:0
Selce B Baláže – Tajov	7:2
Tajov – Hronsek	6:0
Harmanec – Tajov	1:2
Tajov – Podkonice	2:3
Horné Pršany – Tajov	4:1
Tajov – Riečka	0:7

Súťaž ročníka 2015/2016 TJ Slovan Tajov skončila na 5 mieste za Podkonicami, Hiadlom, Králikmi a Riečkou.

Práca pre futbal ma stále baví

Zanedlho začneme nový ročník futbalovej súťaže II. A triedy 2016/2017. Ako hodnotí práve skončenú sezónu a čo očakáva od nového ročníka sme sa opýtali pani Evy Murgašovej, dlhoročnej funkcionárky a fanúšičky tajovského futbalu, ktorému sa venuje neuveriteľných 54 rokov:

Jesenná časť minulého ročníka bola celkom dobrá, zápasy sme vyhrali a čo je podstatné, mali sme dosť hráčov. Naším súperom sme boli schopní dať po 8 – 10 gólov na zápas. Bola to radosť pozerať sa na tie zápasy. Obrat nastal v jarnej časti. Odišli nám niektorí kľúčoví hráči a aj tí, na ktorých sme sa spoliehali, prestali hrať a už sa ich nepodarilo nahradiť inými hráčmi. Boli to také prehry, z ktorých mi bolo zle. Dúfam, že už v nastávajúcej sezóne sa to nebude opakovať a nebudeme po zápase chodiť znechutení domov. Prialo by som si, aby sme rovnako dobre odohrali jesenné aj jarné kolo. *V čom podľa teba je to, že sa nám na jar menej darí?*

Iste to nebudú podmienky, ktoré futbalisti v Tajove majú. Kvalitné ihrisko, dobré šatne s teplou vodou, po zápase večera. Buď sa im nechce, alebo chcú skúsiť v iných kluboch.

Hrať súťaž a prevádzkovať športový areál stojí dosť peňazí. Zvládnete to?

Rozhodcov a poplatky futbalovému zväzu platíme z peňazí TJ, ktoré získame na vstupnom, zo zisku z bufetu, z 2 % zaplatenej dane. A je to čím ďalej tým menej peňazí. Preto sme vďační za akúkoľvek pomoc – Marekovi Mesíkovi, Petrovi Mažgutovi, Marianovi Schwarzovi a spoločnosti Team, penziónu Slniečko, Janette Cimmermanovej a všetkým tajovským fanúšikom, ktorí nám prispievajú na večere. Nemôžem zabudnúť na obec a starostu, ktorí sa starajú o prevádzku ihriska. Za sponzorstvo považujeme aj hodnotu prác, ktoré vykonávame bez nároku na odmenu – ihrisko kosí a o trávnik sa stará Richard Biely, ja sama už desiatky rokov periem dresy a upratujem šatne bez akejkoľvek finančnej náhrady. Aj ostatní členovia výboru pracujú „na vlastné náklady“.

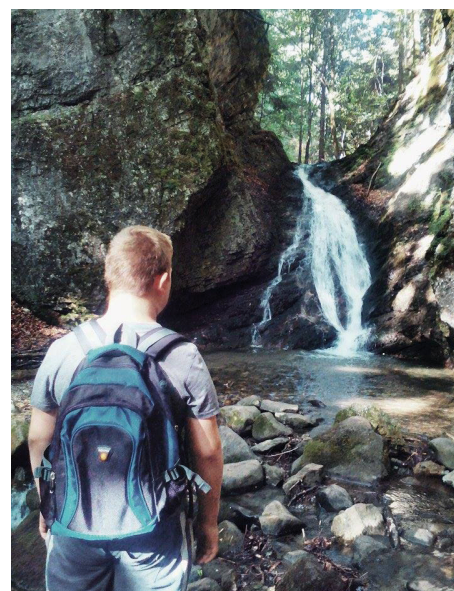
Ešte tá baví toľko pracovať pre futbal?

Už sme sa vo výbore viackrát chceli vzdať, ľahko je kritizovať, ťažšie je pracovať. Oslovili sme viacerých, aj manželské páry, nikto nechcel, ani do výboru, nechytli sa ani dresy prať. A tak, ako každý rok, zostali sme vo výbore aj teraz, veď niekto robotu urobiť musí. A stále ma to baví.

ACh

Za prekvapením prírody nemusíme ďaleko

Jedným zo zaujímavých prírodných úkazov, ktoré máme „za humnami“ je Králická tiesňava. Začína na ľavej strane cesty „Pod Kiarom“ (na začiatku 180° zákruty do obce Králiky). Odtiaľto vedie náučný chodník s informačnými tabuľami ku Králickému vodopádu a ďalej do Králik. Vo-

dopád sa nachádza vo výške 650 m n. m. a voda padá zo skalného masívu 7 metrov do koryta potoka. Husté koruny vysokých stromov zachytia slnečné lúče a tak prechádzka náučným chodníkom Králickej tiesňavy je v horúcich dňoch skutočným osviežením.

Oznam

Futbalová sezóna II.A triedy začína 1. kolom v sobotu 6. augusta 2016. V prvom kole má TJ Slovan Tajov voľno, takže prvý zápas odohráme v nedeľu 14. augusta 2016. Oblastný futbalový zväz do uzávierky TN nezverejnil rozlosovanie zápasov jesennej sezóny 2016/2017. Program bude zverejnený na oficiálnej webovej stránke obce Tajov.

Pozvánka pre dôchodcov!

Stretnutie dôchodcov Mikroregiónu Kremnické vrchy – východ sa uskutoční v Tajove dňa 18.8.2016 o 12,00 hod. Všetci ste srdečne vítaní.

Informácie zo športu pripravila A.Chlebovcová